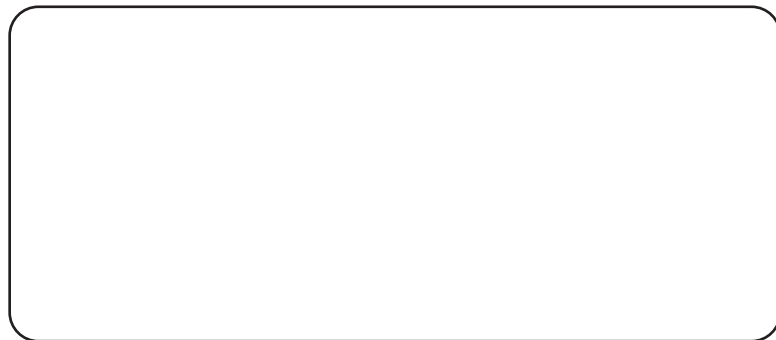

Cha'an be ayweg ko giney

**Cha'an ko State ni be yarmiy
rogon e murwel ko skul ko
girdii ni dariy e tabinaw rok**

Biney e babiyor e kan fal'eg ko Ofis ko Cha'an
Bagaaq ko Skul ko Girdii ni Yoqor, nibe murwel ko
thin nge kuboch ban'en ni keb ko National Center
for Homeless Education. Biney e babiyor e yibe
ayweg u tanggin e Creative Commons CC-BY
Kubay boch murgagen, maen ko k12.wa.us

Washington Office of Superintendent of
PUBLIC INSTRUCTION

***Mang e bt'uf ni ngam nang
ko rogon ngam ayweg
fakam u skul***

*Babiyor ni fan ko Galibthir, Cha'an
be ayweg, nge Tamachugol*

Faanra tabinaw rom e yad be paer u biyang i ban'en nib
ngoch ngal'an ara daanri fe'l rogon ni bochan e dakuriy
e na'un, ma bitir rom e rayog ni baa motwon ko boch ban'en
ko skul nge kuboch e ayuw.

Rogon meyog e ayuw ko McKinney-Vento Services

Faanra tabinaw rom e be paer:

- u tagil e yoqor ni be gafugow;
 - u motel ara biyang i ban'en ni bochan e dariy e ggin ni ngam paer riy nib yal'uw;
 - u karo, park, ara na'un ni kan digey, ara bus fa gin ma tal e train riy;
 - ke 'un ngak boch e girdii ko paer ni bochan e dakuriy e na'un rok ara yibe gafugow ko salpiy;
- bitir rom e rayog ni ngeb e ayuw ngak u tane motochiyal ko federal ni kanog e McKinney-Vento Act.

Motwon nge tin e ayuw ni rayib u tanggin e McKinney-Vento

Bitir rom ni rayog ni nge un nga tanggin e McKinney-Vento e baa motwon ko

- nge un ko skul ni dariy pulwon, ni fan ko bitir ni yoqor.
- nge un nga skul nib papay, demtrug ni faanra dariy e babiyor rok ni sogon pan yima yog ni ngam pii min un nga skul.
- nge un nga skul me tabab i fek e klas ma be kunkunuy fare skul rok e tine babiyor rok nib t'uf.
- nge un ko skul ko ggin yibe paer riy; ara ngaki un ko skul ni i un ngay (fare skul ni i un ngay ko ngiyal ni baye tabinaw rok ara skul ni un ngay ni tomur), faanra ireram e ne'n ni gab adag.

**Faanra girdii nib gaa ko skul e yad be lemnag ni bin e skul ni kam dugliy e daani mangil ko bitir rom, ma thingar pi'yed e babiyor ngom ni yad beyog fan e ne'n ni kar dugliy yed minog ngom rogon motwom ni rayog ni ngam togopluk ko pin'en ni kan dugliy.*

- yira pii e ggin ngam man riy ko fare skul ni kum 'un ngay nge sul, ni faan gara ning e tiney.
- yira pii e ayuw ngom u skul ni bod boch e bitir, ni rogon nib gamog ko tin b'tuf ko bitir rom.

- Motoyil ko ne'n ni beyog fakam ngom mag mew weliy e tin gomang e be magmagawon riy. Kurayog ni gara weliy boch e tiney ko sensei ara counselor ko skul.
- Mu pii langin fakam nge un ko boch e gaaming ni bod e gosgos nge musik.

Kuboch ban'en ko NCHE

Toll-free Helpline: 800-308-2145 ara homeless@serve.org

NCHE e ra weliy rogon motwon fakam u skul meyog ngom e ggin gara non ngay ara miniq e ra ayweg gem ko ggin baye skul rom riy. Cha'an be ayuw ko giney e ra ayweg fakam ngan fek nga skul me muruwliy rogon ni ngan pii gubin e ayuw nib t'uf rok fakam nib pum'on fa bpin.

Website: <http://nche.ed.gov>

- Biney e NCHE website e ba yoqor e murangag riy nib mangil, ni kub mu'un rebe webpage ngaq ni fan ko galibthir ni baadag ni nge ayweg fak u skul: https://nche.ed.gov/ibt/parent_res.php.

Parent Pack Pocket Folders

- Parent Pack Pocket Folders ara folders ni rayog ni ngam chaariy e tin e babiyor nib gaaq fan nge babiyor nib la'g rogon ko skul ko bitir rom. Biney e folder e kube yog rogon motwon e skul ko bitir ko tin baaray e bitir ni dariy e tabinaw rorad.
- Rayog ni gara order nag e tiney e folder ni dariy pulwon ni gara denguwa nag e 800-308-2145 ara man ko: https://nche.ed.gov/online_order.php
- Baaq boch e gosgos, musik, ara kuboch bane'n ni rayog ni 'un fakag ngaaq?
- Bu'uw rogon me 'un fakag ko boch e gam'ing ko klas ara 'un ko tin ban'en ni yima rrin u skul ni faanra dabiyyog pulwon rog?
- Baaq boch e program ko preschool ni faan ko tin baaray nib bitir fakag?

Mang e rayog ni ngug pii e ayuw riy ngak fakag u skul?

- Thingar mu pii fakam nga skul ni gubin e rran nib gamaen e tofan rok ma kam duruw'iy.
- Mu pii biyang nib gapas ni nge paer fakam riy nge fal'eg e skul rok; ma gubin e rran mag taaq ngal'an ni ngam ayweg fakam ko skul rok.
- Mu yaliy e tin bt'uf ko rogon e paer nge yefas ko bitir rom mag nopa'ay ngam ayweg riy.
- Mu fith fakam ko mang e be fil u skul. Mog ngaknge weliy fan ngom. Faan gara dag ko bitir rom ni bt'uf e skul rok rom, ma ra nang nib gaaq fan e skul.
- Mu bi'eg gew fakam e babiyor ni gubin e rran. Tin baaray e pifakam ni kar ilal gad, mag taaq ngal'an ni ngam bi'eg gew e babiyor u taabang. Mag mew weliy ko mang e kam bi'eg gew.
- Mu taa langin fakam ni faanra ke rrin bane'n nib fe'l, bod nib mangil e grade rok fa ke 'un ko gosgos ko rebe team u skul.

Duwer nib Fe'l e Mab e Girdii Nibcheg ko Bi'eg

Ra un fith e bitir ko mang e yad be bi'eg ma ra ayweg rad nga 'un lem nib fe'l rogon.

Tin ko yat (dani riyul):

- Mang e kebuch? Mang e gabe lemnag ni ra buch ni migid? Mang fan?
- Miniq e yibe weliy murngagen? Gabadag daken? Mang fan?
- Gara rrin e tin ke rrin ban'en? Faanra dangaq, ma mang e gara rrin? Mang e tafnay rom ko biney e yat?

Tin murngagen ban'en (tin riyul):

- Mang murngagen e biney e babiyor fa guruy ne'? Mu de'riy murngagen ni gubin.
- Mang e gabe tafnay nag ni be yoloy fachaag murngagen?
- Ggin ngan riy e mu pat ngaq ni rig baadag?
- Mang fan ni gabe lem nag nib gaaq fan e tiney?

Tin e Duwer ni yima De'riy

Napan gura thilyeg e ggin guma paer riy, ma ngug tay fakag ko fare skul ni ki 'un ngay fa ngug chuweg nge 'un ko skul ko gin kug waen gu par ngay?

Ra yira thilyeg e skul rok e bitir ma rayog ni ra dabuy. Yad ra pag e tin e tafger nge sensei ni kar macham gad miyad guuq rogon i pat ko boch e fager nib bi'ech, sensei, nge klas. Bochan e tiney, ere ba mangil ko bitir rom ni yad ra paer ko fare skul (fagin 'un ngay ni som'on), demtrug ni kam thilyeg e ggin gama paer riy.

Kub aray boch ban'en ni ra ayweg gem ngam dugliy ko fare bitir rom e nge paer ko fare skul ni ki 'un ngay fa ngam thilyeg nge 'un ko skul ko ggin nib bi'ech ni gabe paer riy:

- Ke uw yangren fakam?
- Ke dugil e giney ni ngam paer riy? Gabe lemnag ni kag ra sul nga charen fagin ni ka i 'un riy ko skul fa ngam paer ko giney ni kam thilyeg ni gabe paer riy?
- Kari la'gaan fakam ko fare skul ni ki 'un ngay? Tin baaray e bitir ni kar pilal gad boch ni kari la'gaan rad ko fare skul ni ki 'un ngay ara/fa be chigur ni nge chuwa u skul e rayog nib mo'oma'aw rok ni nge thilyeg e skul rok.
- HBe ma'gfa'en fakam ni ngam thilyeg ged e gin gamed ma paer riy? Ra magmagwon ni faanra thilyeg e skul rok?
- Ra thilyeg fakam e skul rok ma ra kireb rogon e skul rok me kireb e grade rok?
- Ngiyal ney ko duw e ba mangil ni faanra thilyeg fakam e skul rok, bod ni ke tomur ko semester ara tomuren e duw ko skul, tomuren e sikeng, ara nga tomuren reb e gam'ing nib gaaq fan ko bitir rom?
- Bu'uw urngin napan ni ra i paer fakam ni be yan u thilin e ggin ni kam maen mu pired ngaag nge ggin ni ka i skul riy? Ra ba nu'uw yan e ggin ni yibe yan riy ma rayog ni ra kireb nag rogon e skul ko bitir rom.
- Baaq boch ban'en nib la'g fan ko paer ko bitir rom ni ra dugliy e ggin ni ngam taaq fakam ngaq ko skul?

Ma faan dar taareb lungmow e skul ko ggin ni nge 'un fakag riy ko skul?

Faanra dar taareb lungmew e skul, ma fapi chaan gaaq ko skul e thingar ted nga babiyor ko mangfan ni yad be yog e bin e skul ni ngeyan fakam ngaaq nib thil ko bin ni gabadag. Fapi chaan gaaq ko skul e kuyad ra taaq nga babiyor rogon ni rayog ni gara togopluw ko n'en ni kar dugliyed. Fare tir rom e kurayog num taaq, nge 'un nga skul, ma be 'un ko ne'n niyibe rrin ko bin e skul ni gab adag ni nge 'un ngay nge madaaq ko ngiyal nike dugil fare togopluw u thilin mew e skul ko bin e skul ni nge 'un ngay.

Miniq e rayog ni gura non ngak nge pii e ayuw u murngagen e skul rok fakag?

- Gubin yurbaaq i skul ma bay **beq riy nima pii e ayuw ko skul rok'ay e girdii ni dariy e tabinaw rorad**. Chaaney e rapii e ayuw ngom ngam dugliy e bin e skul nib mangil ngak fakam me non ko fare skul. Chaaney e kurayog ni pii e ayuw ko bitir rom ngan pii e mam'en e skul rok, nge kutin ban'en nib t'uf rok, nge ggan ni dariy pulwon u skul; me ayweg ngan yarmiy rogon e ggin ni nga i yan riy nga skul; maki ayweg gem ngam pat ko boch ban'en ko gin gama paer riy ni rapii e ayuw.
- Napan gara taaq fakam nga reb e skul nib bi'ech, ma bmangil ni garayog ngam madaaq nag e **sensei rok**. Kub mangil ni ra um non ko pii sensei ko bitir rom nib yoqor yay ngeyog ni ngam nang ko bu'uw rogon u skul . Mu nang rebe sensei ko bitir rom u skul nib fe'l rogon ngeyog ni nga um de'riy ko rogon salpen fakam u skul ma kumog ngak e tin nib gaaq fan ni ra ayweg fakam ko pin'en ni be fil.
- Fare **counselor ko skul** e rayog ni ayweg fakam u fithik e pin'en ni ke thil nge tin kube magmagawon riy. Mog ko chaaney e tin ba gaaq fan u murngagen fakam u tabinaw, ara pin'en nibe yaen u fithik ni ra magawon nag e skul rok.
- Kuboch e girdii nib fe'l ni gara nang e **principal ko skul, cha'an ma yoloy rogon e wub nga skul, cha'an ma kol e yap ko bus, cha'an ma ayweg e bitir u skul, nge kanggof ko skul**.

- Gubin e skul nge chone murwel ko guruy ney e skul** ma yad ra pii e ayuw ko bitir rom ko gubin bane'n nib t'uf rok ngeyog ni nge fe'l rogon e skul rok. Gur e rib gaaq fam ko skul ko bitir rom ma thingar murwel gad chone skul nge girdii ko ofis ni gaaq ko skul u taabang.

Miti mang e duwer e gura fith u murngagen e ayuw u tanggin e McKinney-Vento Act?

- Miniq e cha'an ni ma ayuw u murngagen e skul ko pichaan ni dariy e tabinaw rorad? Uw rogon mug non ngorad?
- Mang kanowe'y e baaq ni ra i yan fakag riy meyog ni nge paer ko fare skul rok (bin som'on e skul ni 'un ngay)?
- Faanra thilyeg fakag e skul rok, ma miniq e ra ayuw ngan pii e babiyor rok ko bin bi'ech e skul nib papay?
- Bu'uw rogon me 'un fakag ko abich ni dariy pulwon u skul?
- Bu'uw rogon min pii mam'en e skul ni dariy pulwon ngak fakag, ni faanra b'tuf?
- Miniq e ra pii e ayuw ni faanra b'tuf e rok fakag e ayuw ko bitir nib sag'al u skul? Bu'uw rogon min yarmiy rogon e mitiney e ayuw?
- Miti mang ayuw ko skul e baaq ni rayog ni un fakag ngay, ni bod rogon e ayuw u tanggin e Title I ara ngan ayweg ko skul rok ni baaray ni kanmuq ko skul ni yurran?
- Miti mang ayuw e baaq ni ra ayweg fakag nge mo'nag u ban'en nib cheg riy ara ngan ayweg ko tin b'tuf rok?

